

Svenska Klätterförbundets norm för

HJÄLPINSTRUKTÖR KLIPPA

Gällande från 1 september 2021

Svenska
Klätterförbundet

Utbildning

1. Definition av instruktörsnivån

Att vara hjälpinstruktör klippa innebär att ha blivit examinerad av en klätterinstruktör klippa, auktoriserad av Svenska Klätterförbundet (SKF), samt att löpande hålla sin licens aktiv.

Hjälpinstruktör klippa är ett förkrav för examination till auktoriserad klätterinstruktör klippa och hjälpinstruktören är behörig att hålla egna toppreps- och firningsarrangemang inom sitt kompetensområde, men inte att genomföra kurser och uppklätringar.

Kompetensområdet omfattar topprepsklättring och firning på klippa, på bultade och/eller traditionellt säkrade leder i icke-alpin miljö¹ och i miljöer som inte kräver kompetens inom navigation.

En hjälpinstruktör klippa får även assistera en auktoriserad klätterinstruktör sport eller klippa under kurser och arrangemang inom dennes kompetensområde. Hjälpinstruktören får efter delegering agera självständigt vid enskilda moment, där den auktoriserade klätterinstruktören är på plats och bär det övergripande ansvaret.

Att agera instruktörmässigt innebär att vara väl förtrogen med den aktuella metoden och utföra den på ett så tydligt, effektivt och säkert sätt att den är lämplig för elever att härma.

2. Kompetenskrav

2.1 Förkrav

För att bli godkänd som hjälpinstruktör klippa ska aspiranten uppfylla följande:

1. Ha genomfört en första hjälpen-kurs anpassad för instruktörens verksamhetsmiljö inom tre år före examination.
2. Ha fyllt 18 år.
3. Vara medlem i en förbundsansluten klätterklubb.
4. Inneha topprepskort.

---

¹ Med icke-alpin miljö menas miljö där snö och is finns kvar året runt.

5. Ha klättrat aktivt utomhus under minst ett år.
6. Ha genomgått följande kurser (eller ha förvärvat motsvarande kunskaper på annat sätt):
  - a) Kurs i sportklättring.
  - b) Grundkurs i klippklättring.
  - c) Fortsättningskurs i klippklättring.
  - d) Räddningskurs 1 klippa.

2.2 Kunskapskrav

En hjälpinstruktör klippa ska kunna:

2.2.1 Allmänt

1. Upprätta och följa en säkerhetsplan inför klätterarrangemang inom sitt kompetensområde.
2. Vid klätterolyckor larma SOS, ge första hjälpen, åtgärda lindriga skador och samverka med räddningspersonal.
3. Förebygga, avvärja och lösa problem och incidenter som kan uppstå vid firning och topprepsklättring.
4. Känna till SKF:s incidentrapporteringsystem och hur det används.
5. Ha kännedom och viss kunskap om allemansrättens innebörd och accessfrågor.

2.2.2 Kommandon

Lära ut kommandon enligt "Stora boken om klättring".

2.2.3 Utrustning och placering av säkringar

Egen färdighet:

1. Hantera utrustningen på ett instruktörmässigt sätt.

Lära ut:

2. Användandet av vanligt förekommande säkringar, kilar, kamsäkringar och hexentriska, samt diskutera och jämföra olika placeringars kvalitet.

2.2.4 Ankarbygge och rephantering

Egen färdighet:

1. Sörja för egen säkerhet på klippkant där fallrisk föreligger. Om hjälpinstruktören assisterar en auktoriserad klättrinstructör ska hjälpinstruktören även sörja för elevens säkerhet i samma situation.
2. Riggning av topprep i förekommande varianter av bultade ankare.
3. Riggning av topprep i naturliga förankringar (träd och block).
4. Riggning av topprep i egna placerade säkringar/förankringar (kamsäkringar, kilar och hexentriska).
5. Rigga ett ej öppningsbart topprepsankare t ex för klättring med barn och ungdomar.
6. Känna till att pitonger ej används som ankarpunkter i topprepsankare.
7. Lösa problem och rigga topprep på överhängande klätterled med expresslingor som hindrar utpendling till och över lodlinjen och känna till riskerna med detta. Känna till riskerna med borttagning av dessa ovanifrån vid egen firning eller nedfirning.
8. Metoder för reputkast.

Lära ut:

9. Vedertagen praxis att topprep riggas på egen utrustning och att fasta installationer enbart används för nedsänkning vid rensning av klätterled.
10. Riggning av egensäkring inför ankarbygge i fallriskmiljö.
11. Riggning av toppreps- och firningsankare med cordelette, statiskt rep och slingor.
12. Standplatsbygge i olika situationer.
13. Firningsankare förlängt till topprepsankare.
14. Samtliga krav som bör ställas på ankare.
15. Säkerhet på klippkanten, skillnad toproping/bottomroping.
16. Olika pedagogiska metoder för riggning av ankare.

2.2.5 Firning

Egen färdighet:

1. God rutin vid olika typer av firning. Frihängande knutövergång.
2. Konstruktion av nedsänkingsbart firningsankare, som inbegriper elevrep (firningsrep), topprepsbackup, och instruktörsrep. Hjälpinstruktören ska kunna

föra över last från elevrep till topprepsbackup och tillbaka till elevrep. Hjälpinstruktören ska också kunna fira ner på instruktörsrep till elev och lösa uppkommen incident. Samt föra över eleven till instruktörsrepet och fira med eleven till marken.

3. Firning med fransk prusik som backup och riskerna med dess placering i benslingan. Hjälpinstruktören ska kunna utföra frihängande firning.
4. Firning med hjälplåsande broms på enkelt rep och risker med detta.

Lära ut:

5. Firning med vanligt förekommande metoder på enkelt och dubbelt rep med lämpliga backup-system. Minnesregler/systemförståelse för eleven.

2.2.6 Klättring och säkring

Egen färdighet:

1. Ledklättra grad 4+ onsight på egenplacerade säkringar, på ett instruktörmässigt sätt och med god marginal.

Lära ut:

2. Effektivt andremansarbete.
3. Grundläggande rörelsetekniker och begrepp.
4. Väl fungerande säkringsmetoder (rephantering).
5. Replagsarbete med bl a kommandon, placering, rensning och organisation av utrustning.
6. Rutiner och replagsarbete genom övning i icke fallriskterräng.
7. Användning av hjälm och handskar vid säkring och firning.

2.2.7 Repklättring

Egen färdighet:

1. God rutin på prusikklättring med olika metoder och knutar på enkelt respektive dubbelt rep.
2. Repklättring med mekaniska repklämmor samt repklättring med hjälplåsande broms och repklämma. Känna till backupmetod för egen säkerhet vid repklättring.

Lära ut:

3. Rigga övningsplats för repklättring utan fallrisk, till exempel genom att använda det så kallade ekorrhjulet.

3. Examination

En hjälpinstruktör klippa prövas och godkänns av en auktoriserad klättrinstructör klippa. Denne måste ha minst ett års erfarenhet och ha utfört minst fyra normerade klippklätterkurser.

Examinationen ska bestå av ett praktiskt genomförande av de moment som nämns i kunskapskraven. Bedömningen ska omfatta aspirantens utförande av de olika momenten och förståelse för dessa.

Examinationen kan ske separat eller göras tillsammans med utbildande inslag, som en examinerande kurs. Rekommenderad tidsåtgång för en sådan kurs är 16 timmar, fördelade över två eller flera dagar, och med maximalt fyra aspiranter per auktoriserad klättrinstructör, förutsatt att aspiranterna har goda förkunskaper.

Oavsett vilket upplägg som används rapporterar den auktoriserade klättrinstructören godkända hjälpinstruktörer till SKF och intygar därmed att aspiranten har prövats och godkänts i samtliga moment.

4. Licensens giltighet

Hjälpinstruktörens licens gäller fr o m datum för examinationen och året ut, samt de tre följande kalenderåren. Därefter måste en auktoriserad klättrinstructör klippa åter intyga att hjälpinstruktören uppfyller kompetenskraven. Om hjälpinstruktören inte har fått sin behörighet kontrollerad och blivit godkänd på nytt under denna tidsperiod blir licensen inaktiv och instruktören är inte längre behörig att hålla arrangemang eller assistera en auktoriserad klättrinstructör så som angivits i kapitel 1.

Vid missbruk av licensen har SKF rätt att återkalla den.

Datum:
Ändring:
Ändrat av:

Datum:
Ändring:
Ändrat av: